Muistio

Työelämä
Suvi Lahti-Leeve

23.11.2022

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi työsopimuslain 1 luvun §:n ja merityösopimuslain 13 luvun 15 §:n muuttamisesta (HE 215/2022)

Esitys työsopimuslain soveltamisalasäännöksen muuttamiseksi on valmisteltu kolmikantaisesti työ- ja elinkeinoministeriön työryhmässä, jossa myös Elinkeinoelämän keskusliitto EK oli edustettuna. Valmistelutyöhön lähdettäessä EK ei pitänyt lainmuutosta tarpeellisena, vaan katsoi, että työsuhteen olemassaoloon liittyvät tulkintaongelmat voitaisiin ratkaista voimassa olevan lain pohjalta. Pitkään kestäneen valmistelun tuloksena työryhmässä löytyi kuitenkin malli, jonka EK saattoi hyväksyä. Koko työryhmä, johon kuuluivat kaikki työmarkkinakeskusjärjestöt, oli yksimielinen nyt käsiteltävänä olevasta esityksestä.

Lakiesitystä valmisteltiin työryhmässä runsaat kaksi vuotta, vaikka kysymys on vain työsopimuslain yhden pykälän täydentämisestä. Tämä kertoo siitä, että hallituksen esityksen ja muutettavaksi esitettävän pykälän täsmennyksen jokainen virke ja sana on syntynyt pitkän ja huolellisen harkinnan tuloksena. Asia vaatiikin huolellista harkintaa, sillä työsopimuksen määritelmän muuttamiseen voidaan sanoa sisältyvän merkittävä riski. Lakitekstin muuttaminen saattaisi johtaa epäselvempään ja tulkinnanvaraisempaan tilanteeseen, jossa voisi syntyä epätietoisuutta muun muassa siitä, kenen vastuulla ovat työsuhteeseen liittyvät eläke- ja muut sosiaalivakuutusmaksut - työn teettäjän vai työntekijän. Voisi kestää vuosia ennen kuin uudet tulkinnat taas vakiintuisivat. Lakiesityksessä on onnistuttu välttämään tämä vaara. Työsopimuksen määritelmään ehdotettu lisäys täydentää voimassa olevaa lakia synnyttämättä uusia tulkintaongelmia. Tämän vuoksi onkin tärkeätä, että jos lakiesitys hyväksytään eduskunnassa, se hyväksytään hallituksen esittämässä muodossa. Ellei lakiesitystä voida hyväksyä esitetyssä muodossa, katsomme, että se tulisi kokonaisuudessaan hylätä.

Lakiesityksellä ei ole tarkoitettu muuttaa yrittäjyyden ja työsuhteen välistä rajaa. Tämä oli esityksen keskeinen lähtökohta, joka on luettavissa jo hallitusohjelmasta. Esityksellä ei muuteta vakiintuneiden työsuhteen tunnusmerkkien sisältöä, mutta tuodaan keskeiset työntekosuhteen oikeudellisen arvioinnin kriteerit lakiin ja siten sekä selkeytetään että täsmennetään nykytilaa. Esityksellä pyritään helpottamaan päätöksentekoa tulkinnanvaraisissa tilanteissa eli silloin, kun oikeussuhteen luonne jää nykylain perusteella epäselväksi. Lisäksi esityksellä pyritään torjumaan työsuhteen kiertämisyrityksiä. EK pitää esityksen tavoitteita erittäin tärkeinä. Uskomme, että lainmuutos hallituksen esittämässä muodossa voi auttaa näiden tavoitteiden saavuttamista.

Lisätiedot: Asiantuntija Suvi Lahti-Leeve
suvi.lahti-leeve@ek.fi
puh. 044 750 7746